

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОКРУЖНИ СУД У ТРЕБИЊУ
Број: 95 0 П 063389 24 Гж 3
Требиње, 23.08.2024. године.

Окружни суд у Требињу, у вијећу састављеном од судија Весне Ивковић, као предсједника вијећа, Милосава Пикуле и Душка Попића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Милимира Радовановића из Билеће, Бранке Блажић из Билеће и Николине Радовановић из Билеће, које заступају пуномоћници Марко Рагуж и Данијел Рагуж, адвокати из Заједничке адвокатске канцеларије "Рагуж" из Стоца, Хумска бб, против туженог "Еурохерц осигурање" д.д., Подружница Мостар, Вуковарска 1, кога заступају пуномоћници из Адвокатског друштва "Мартиновић&Партнери" из Мостара, Дубровачка бб, ради накнаде штете, вриједност предмета спора 72.022,95 КМ, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Требињу број 95 0 П 063389 23 П 2 од 02.02.2024. године, на сједници вијећа одржаној дана 23.08.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Жалба туженог се дјелимично уважава, пресуда Основног суда у Требињу број 95 0 П 063389 23 П 2 од 02.02.2024. године се преиначава у дијелу којим је досуђена накнада нематеријалне штете тужиоцима Милимиру Радовановићу и Бранки Блажић на име претрпљених болова због смрти блиског лица тако да се досуђени износ од по 20.000,00 КМ снижава на износ од по 16.000,00 КМ, а тужиљи Николине Радовановић досуђени износ од 7.000,00 КМ снижава се на износ од 5.600,00 КМ, док се накнада материјалне штете досуђене тужиоцу Милимиру Радовановићу на име трошкова опреме за сахрану снижава са износа од 1.628,50 КМ на износ од 1.302,80 КМ, досуђени износ трошкова градске капеле снижава се са износа од 400,00 КМ на износ од 320,00 КМ, досуђени износ трошкова уобичајеног објекта након сахране снижава се са износа од 4.317,25 КМ на износ од 3.453,80 КМ, досуђени износ трошкова изградње гробнице и надгробног споменика снижава се са износа од 7.562,60 КМ на износ од 6.050,08 КМ и досуђени износ трошкова црнине се снижава са износа од 1.261,70 КМ на износ од 1.009,36 КМ, док се тужбени захтјев за накнаду трошкова одржавања гробног мјеста у износу од 5.000,00 КМ у цјелини одбија.

Тужени се обавезује да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 14.221,60 КМ, у року од 30 дана рачунајући од првог дана послје достављања преписа пресуде, под пријетњом принудног извршења.

У преосталом дијелу жалба се одбија као неоснована.

Одбија се захтјев тужилаца за накнаду трошкова за састав одговора на жалбу.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу број 95 0 П 063389 23 П 2 од 02.02.2024. године пресуђено је:

"УСВАЈА СЕ прецизирани тужбени захтјев тужитеља који гласи:

I Дужан је тужени "Еурохерц-осигурање" дд - Подружница Мостар на име нематеријалне штете у смислу душевне боли због смрти блиског сродника исплатити тужитељима Милимиру Радовановићу и Бранки Блажић износ од 20.000,00 КМ, те тужитељици Николини Радовановић износ од 7.000,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 02.02.2024. године као дана доношења пресуде па до исплате, све у року од 30 дана и под пријетњом извршења.

II Дужан је тужени „Еурохерц-осигурање“ д.д. Подружница Мостар тужитељу Милимиру Радовановићу на име материјалне штете исплатити износ од 20.170,05 КМ од чега: на име трошкова опреме за сахрану износ од 1.628,50 КМ, на име трошкова кориштења градске капеле износ од 400,00 КМ, на име трошкова уобичајеног обједна након сахране износ од 4.317,25 КМ, на име трошкова изградње гробнице и надгробног споменика износ од 7.562,60 КМ, на име трошкова одржавања гробног мјеста износ од 5.000,00 КМ и на име трошкова црнине тужитеља Милимира Радовановића износ од 1.261,70 КМ све са законском затезном каматом почев од 07.10.2018. године па до исплате, све у року од 30 дана и под пријетњом извршења.

III Дужан је тужени "Еурохерц-осигурање" д.д.-Подружница Мостар тужитељима Милимиру Радовановићу и Бранки Блажић на име уговорног осигурања по полиси бр. 01282481607 темељем уговорног осигурања путника (пок. Николе Радовановића) исплатити износ од 4.000,00 КМ са законском затезном каматом почев од 06.10.2018. године, па до исплате, све у року од 30 дана и под пријетњом извршења.

IV Дужан је тужени накнадити тужитељима трошкове парничног поступка у износу од 19.480,00 КМ, са законском затезном каматом почев од дана 02.02.2024. године као дана пресуђења па до исплате, све у року од 30 дана и под пријетњом извршења."

Тужени је против наведне пресуде благовремено изјавио жалбу због погрешне примјене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеног стања и повреде одредаба парничног поступка. Предложио је да се првостепена пресуда преиначи на начин да се тужбени захтјев одбије у цјелини или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Тужиоци у одговору на жалбу оспоравају све жалбене наводе и предлажу да се жалба као неоснована одбије. Затражили су трошкове састава одговора на жалбу у износу од 1.400,00 КМ.

Након што је испитао побијану пресуду у оквиру одредби чл. 221. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 и 27/24 – у даљем тексту: ЗПП), овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Предмет спора у овој парници је захтјев тужилаца за накнаду нематеријалне и материјалне штете.

Током првостепеног поступка, на основу доказа које су извеле парничне странке, утврђено је да се 06.10.2018. године догодила саобраћајна несрећа на путу Требиње-Билећа, у мјесту Видиковац, општина Билећа, у којој је учествовало и путничко возило марке "Рено Меган", регистарских ознака Т86-К-121, које је било осигурано код туженог по полиси број 01282481607. Возилом је управљао возач Никола Стевовић, а у возилу се као путник налазио и Никола Радовановић који је у овој саобраћајној несрећи погинуо. Тужиоци Милимир Радовановић и Бранка Блажић су родитељи настрадалог, а тужиља Николина Радовановић је његова сестра. Ове чињенице нијесу ни спорне међу парничним странкама. Спорно је, како образлаже првостепени суд у побијаној пресуди, да ли постоји допринос настрадалог настанку штетних посљедица, јер по тврдњи туженог пок. Никола Радовановић није био везан сигурносним појасом у тренутку настанка саобраћајне несреће. Спорна је и висина накнаде нематеријалне и материјалне штете.

Током првостепеног поступка проведено је и вјештачење по вјештаку саобраћајне струке Комнену Вуковићу, медицинско вјештачење по вјештаку др Слободану Пртилу, и вјештачење по вјештаку грађевинске струке Алекси Зеленовићу. Након што је укинута ранија одлука првостепеног суда, у поновном поступку проведено је вјештачење и по вјештаку саобраћајне струке Божу Ногу и по вјештаку медицинске струке др Дражену Дамјањуку.

Првостепени суд је сматрао да је тужени, као осигуравач, одговоран за насталу штету тужиоцима у смислу чл. 178. и 940. ст. 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89 и "Службени гласник Републике Српске", број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04 – у даљем тексту: ЗОО). Приговор туженог о доприносу настрадалог сродника тужилаца пок. Николе Радовановића настанку штете, односно својој погибији у саобраћајном удесу, првостепени суд је одбио као неоснован, позивајући се на саобраћајно и медицинско вјештачење вјештака саобраћајне струке Комнена Вуковића и вјештака медицинска струке др Слободана Пртила. Тај суд у образложењу наводи да се вјештак саобраћајне струке Комнен Вуковић изјаснио, поред осталог, да је код оштећеног приликом примарне сударне силе могла настати повреда у предјелу десне ушне шкољке од удара у оплату крова и стуб предњих десних врата, а да би та ударна сила била приближног интензитета са и без употребе појаса, али да би са

употребом појаса наведене повреде биле мањег интензитета, те да је до излијетања сувозача (оштећеног) из возила једино могло настати у завршној фази ротирања приликом нагињања возила "Рено" на десну страну, непосредно прије заустављања, у случају да није био везан.

Према налазу и мишљењу вјештака медицинске струке Слободана Пртила, поред осталог, наведено је да сигурносни појас, што је емпиријски доказано, у великом броју случајева служи да стабилизује и успори кретање тијела у неком облику и да потпомогне дјелотворност ваздушних јастука.

Из налаза и мишљења вјештака саобраћајне струке Божа Нога, поред осталог, произлази да настрадали Никола Радовановић није био везан сигурносним појасом. Вјештак медицинске струке др Дражен Дамјањук изјаснио се у свом налазу и мишљењу да, поред осталог, са извјесним степеном сигурности се може тврдити да би повреде код настрадалог настале ударом повријеђених дијелова главе и да је он био везан сигурносним појасом.

Цијенећи наведене налазе и мишљења вјештака, првостепени суд се изјаснио да "постоје мимоилажења" у налазима вјештака саобраћајне струке Комнена Вуковића и Божа Нога, те да је "нашао упориште за закључак да као тачне прихвати наводе вјештака саобраћајне струке Комнена Вуковића" и на њима је засновао своју одлуку, јер, по мишљењу првостепеног суда, тужени ниједним аргументом није довео у питање тачност навода овог вјештака. С друге стране, првостепени суд је сматрао да је налаз вјештака саобраћајне струке Божа Нога остао нејасан и контрадикторан осталим проведеним доказима, па тај налаз није прихватио.

Узимајући у обзир описане налазе и мишљења вјештака саобраћајне и медицинске струке првостепени суд је закључио да није било доприноса настрадалог настанку штетних последица у предметном саобраћајном удесу.

Висину накнаде нематеријалне штете првостепени суд је досудио позивајући се на одредбе чл. 200. и 201. ЗОО, те одредбу чл. 127. ЗПП-а.

Висину материјалне штете на име трошкова изградње гробнице и надгробног споменика првостепени суд је досудио користећи као основни доказ налаз и мишљење вјештака грађевинске струке. Првостепени суд је сматрао да је основан захтјев тужилаца за накнаду материјалне штете за трошкове сахране, укључујући и трошкове коришћења градске капеле. Остале материјалне трошкове везане за сахрану утврдио увидом у приложене рачуне. Такође је сматрао да је основан и захтјев за трошкове одржавања гробног мјеста као и захтјев за исплату износа осигурања према уговору по полиси број 01282481607 којим је био осигуран пок. Никола Радовановић.

Један од основних приговора туженог током првостепеног поступка, а тако и основни жалбени навод у жалби, је да је оштећени допринио настанку штете, па да постоји подијељена одговорност.

Основан је овај жалбени навод да постоји допринос оштећеног настанку штете.

Одредбом чл. 192. ЗОО прописано је да оштећеник који је допринио да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмјерно смањену накнаду (став 1.). Кад је немогуће утврдити који дио штете потиче од оштећеникове радње, суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима случаја (став 2.).

Према одредби чл. 205. ЗОО одредбе о подијељеној одговорности и снижењу накнаде које важе за материјалну штету сходно се примјењују и на нематеријалну штету.

По мишљењу овог суда, првостепени суд је погрешно примијенио материјално право закључивши оцјеном изведених доказа да није било доприноса оштећеног настанку штете. Првостепени суд је у поновљеном поступку, као што је већ речено, провео доказ и саслушањем вјештака саобраћајне струке Божа Нога и вјештака медицинске струке др Дражена Дамјањука, док је у претходном поступку, који је претходио ранијој пресуди првостепеног суда која је укинута у поступку по жалби, своју одлуку о приговору туженог да постоји подијељена одговорност, засновао на налазу и мишљењу вјештака саобраћајне струке Комнена Вуковића и вјештака медицинске струке Слободана Пртила.

Одређивање другог вјештака могуће је према одредби чл. 155. ст. 3. ЗПП-а уколико вјештак по позиву суда не достави потпун и разумљив налаз и мишљење, и то уз претходно изјашњење странака. То значи да је првостепени суд сматрао да су налази и мишљења вјештака саслушаних у претходном поступку били непотпуни или пак неразумљиви. И Врховни суд Републике Српске у рјешењу број 95 0 П 063389 22 Рев од 24.01.2023. године, којим је укинута ранија пресуда овог окружног суда у предметној парници изјаснио се да се из налаза и мишљења ових вјештака не може, ван разумне сумње извести закључак да је оштећени био везан сигурносним појасом, односно да би констатоване повреде наступиле и да је био везан, па да тиме нема његовог доприноса.

У поновном поступку вјештаци који су вјештачили у претходном поступку дали су допуну свог налаза и мишљења, али из те допуне не произлази да су дали јаснија разјашњења у погледу наведених чињеница, а њихова допуна налаза и мишљења не разликује се у суштини од њиховог основног налаза и мишљења. Упркос томе, првостепени суд је побијану пресуду засновао управо на налазу и мишљењу вјештака који су дали свој налаз и мишљење у претходном поступку.

Вјештак саобраћајне струке Божа Ного изричито се изјаснио у свом налазу и мишљењу да оштећени сувозач Никола Радовановић није био везан сигурносним појасом. Према налазу овог вјештака сувозач у возилу "Рено" оштећени Никола Радовановић задобио је смртоносне повреде главе у току излијетања на врата и притом налијетањем главом на предњи десни носач крова возила "Рено".

Првостепени суд у побијаној пресуди образлаже да је "нашао упориште за закључак да као тачне прихвати наводе вјештака саобраћајне струке Комнена Вуковића и на њима је засновао своју одлуку, јер тужени ниједним аргументом није довео у питање тачност тих навода". Стога, како даље образлаже првостепени суд, није прихватио налаз вјештака саобраћајне струке Божа Нога, јер је "остао нејасан, а и контрадикторан осталим проведеним доказима". Првостепени суд не даје никакво образложење зашто сматра да је налаз вјештака Божа Нога нејасан и контрадикторан осталим проведеним доказима. Наиме, из осталих проведених доказа није могуће извести закључак да је оштећени био везан сигурносним појасом. Уосталом, и вјештак саобраћајне струке Комнен Вуковић као и вјештак медицинске струке Слободан Пртило нијесу се изјаснили да је оштећени био везан сигурносним појасом у тренутку настанка саобраћајне несреће. Ови вјештаци су једино изјашњавали о питању настанка повреда у случају да је оштећени био везан у односу на ситуацију да није био везан сигурносним појасом.

Одлучна чињеница за правилно пресуђене у односу на приговор подијелене одговорности је утврђење да ли је оштећени био везан сигурносним појасом у моменту настанка саобраћајне несреће или не. Опште је позната чињеница да је основна функција сигурносног појаса да се његовим коришћењем спријече или ублаже повреде које може претрпјети лице у саобраћајном удесу. Ако те функције не би било, онда се поставља питање сврхе сигурносног појаса. Тако се изјаснио и Врховни суд Републике Српске у наведеном рјешењу. Уосталом, и вјештак Слободан Пртило изјаснио се да сигурносни појас у великом броју случајева служи, а што је емпиријски доказано, да стабилизује и успори кретање тијела у неком облику и да потпомогне дјелотворност ваздушних јастука тако да ублажавајући интензитет ударне силе самим тим смањује у великом проценту степен трауме и морталитет путника...". И вјештак саобраћајне струке Комнен Вуковић у свом допунском налазу и мишљењу од 29.05.2023. године изјаснио се да је до евентуалног излијетања сувозача (оштећеног) из возила једино могло настати у завршној фази ротирања приликом нагињања возила "Рено" на десну страну, непосредно прије заустављања, у случају да није био везан.

Везивање сигурносног појаса је законска обавеза. Према томе, оштећени као сувозач на предњем сједишту који није био везан сигурносним појасом допринио је да штета буде већа него што би била. Овај суд сматра да је пропуст настрадалог Николе Радовановића да се веже сигурносним појасом допринио 20% штетном догађају па тако и штетним посљедицама, та да постоји подијелена одговорност за штету (чл. 177. став 3. и чл. 192. став 1. ЗОО, у вези са чл. 127. ЗПП-а).

Стога досуђени износ накнаде нематеријалне штете, као и досуђени износ материјалне штете треба сразмјерно снизити на основу одредбе чл. 192. ст. 1. ЗОО.

И по мишљењу овог суда досуђени износ нематеријалне штете тужиоцима, представља правичну накнаду за њихове душевне болове због смрти блиског лица, али само кад не би било доприноса оштећеног настанку штете а како је одлучио првостепени суд.

Одредбом чл. 200. ЗОО прописано је да за претрпљене физичке болове, претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.). Приликом одлучивања о захтјеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повријеђеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нијесу спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2.).

Одредбом чл. 201. ЗОО прописано је да у случају смрти неког лица, суд може досудити члановима његове уже породице (брачни друг, дјеца и родитељи) правичну новчану накнаду за њихове душевне болове (ст. 1.). Таква накнада може се досудити и браћи и сестрама ако је између њих постојала трајнија заједница живота (ст. 2.).

Душевни болови због смрти блиског лица не могу се надокнадити, они се само могу платити у виду сатисфакције. Правична новчана накнада за душевне болове родитеља због смрти дјетета представља накнаду како за бол изазван сазнањем за смрт, тако и за све касније болове које родитељ трпи због губитка дјетета. И душевни бол сестре због погибије брата такође је, по општем људском искуству, изузетно јак.

Стога је, по мишљењу овог суда, неоснован жалбени навод да је првостепени суд досудио високе износе нематеријалне штете тужиоцима, под условом да је одбијен допринос оштећеног настанку штете. Такође се неосновано у жалби наводи да досуђени износи нијесу у складу са праксом судова у Републици Српској, него да су досуђени, према тужбеном захтјеву, у складу са Оријентационим критеријумима Врховног суда Федерације БиХ и да тако досуђени износи значајно одступају од критеријума развијених кроз праксу судова у Републици Српској. И Врховни суд Републике Српске усагласио је своје правно схватање у погледу оријентационих критеријума за утврђивање висине правичне новчане накнаде за душевне болове због смрти блиског лица, па би за случај смрти дјетета правично било досудити оријентационо 20.000,00 КМ, а за случај смрти брата или сестре оријентационо 7.000,00 КМ.

Неоснован је навод у жалби да је првостепени суд погрешно примијенио одредбу чл. 201. ЗОО досудивши накнаду нематеријалне штете сестри настрадалог, јер, према наводу из жалбе, она није становала на истој адреси, па није могла постојати трајнија економска и егзистенцијална заједница живота између ове тужиље и настрадалог.

Трајна заједница живота у правилу значи заједнички живот, односно стални контакт између лица која у тој заједници живе. Међутим, у смислу одредбе чл. 201. ЗОО законски термин "трајнија заједница живота", постоји и онда кад браћа и сестре раде у разним мјестима, па се враћају кући периодично, крајем недеље, мјесечно итд.). Битно је да не створе свој самосталан живот у оквиру неке друге заједнице, него се још увијек осјећају припадницима заједнице живота са другим члановима породице. У конкретном случају тужиља Николина Радовановић, према доказима из списка, очигледно није створила свој самосталан живот у оквиру неке друге заједнице (она није била ни удата). Несумњиво је да су настрадали и његова сестра били тако међусобно повезани, па уопште није од утицаја да ли су, евентуално, били пријављени на различитим адресама или радили у различитим мјестима (у конкретном случају ријеч је о сусједним мјестима Требињу и Билећи).

Жалба је неоснована и у односу на одлуку првостепеног суда о досуди материјалне штете тужиоцима, али само кад се одбије од досуђеног изнса проценат од 20% колики је допринос оштећеног настанку штете. По мишљењу овог суда, накнада материјалне штете која се односи на изградњу надгробног споменика, у границама је уобичајених трошкова у смислу одредбе чл. 193. ЗОО. У уобичајене трошкове сахране према чл. 193. спадају и трошкови подизања надгробног споменика, али оног који је уобичајен у средини у којој је покојник живио. Вјештак грађевинске струке Алекса Зеленовић је у свом основном налазу, те допуни налаза дао детаљан и јасан преглед трошкова изградње гробнице са надгробним спомеником упоређујући гробницу и споменик са сусједним гробницама и споменицима у истом гробљу, а прикупио је и податке о цијени гробница од ЈП "Комус" из Билеће. Није од утицаја на правилност одлуке у овом дијелу тужбеног захтјева навод у жалби да из исказа тужилаца произлази да су већ раније имали гробно мјесто. Преминули се не мора сахрањивати у евентуално постојећу гробницу породице, поготову што, иако постоји гробница, не значи да се у ту гробницу може и даље сахрањивати. Нетачан је навод у жалби да је купљена гробница за два гробна мјеста. Из допунског налаза и мишљења вјештака грађевинске струке произлази да је гробница са надгробним спомеником пок. Николе Радовановића изведена као једнодјелна $\frac{1}{2}$, са два гробна мјеста вертикално изграђена (стога су трошкови ископа исти јер се ради о вертикалном простору а не хоризонталном), непосредно поред породичне гробнице Радовановић са источне стране. Стога је неоснован навод у жалби да налаз и мишљење вјештака грађевинске струке није сачињен у складу са правилима струке и да вјештак није доставио документацију на којој темељи свој налаз. Вјештак је узео у обзир и геолошки састав терена на коме је копана гробница, а који се, према допунском налазу и мишљењу вјештака од августа 2021. године, углавном састоји од плочастог камена у слојевима, те да се у близини гробнице налазе стари аустријски

споменици, па није дозвољено минирање већ је вршен ручни ископ са коришћењем старих традиционалних метода (клинови, маљ, ћускија и сл.). По мишљењу овог суда, досуђени износ трошкова подизања надгробног споменика представља уобичајене трошкове. У конкретном случају споменик је подигнут младићу који је у вријеме погибије имао само 23 године, а у средини у којој се споменик подиже уобичајено је да се на споменик уграђује фотографија или лик. Дакле, у трошкове подизања споменика свакако се урачунавају издаци означавања података на споменику умрлом, постављање његове слике на споменик и одређених украса, а што је уобичајено. Према налазу и мишљењу вјештака цијена самог споменика од гранита (то је уобичајени материјал) износи 5.000,00 КМ а то је износ који не одудара од просјечне цијене гранитног споменика. Осим тога, вјештак се изјаснио да је дошло и до повећања ранијих цијена, а што је општепозната чињеница. Стога није од утицаја на правилност одлуке о овом дијелу тужбеног захтјева истицање у жалби да је ријеч о споменику у облику срца.

Тужени, према садржају жалбе, оспорава и трошкове "црнине", односно фискалне рачуне који су достављени у спис из разлога што фискални рачуни датирају из времена прије него што је пок. Никола Радовановић преминуо, тј. прије 14.10.2018. године.

Основано се у одговору на претходну жалбу указује да су тужиоци били свјесни да настрадали, према стању повреда и саопштењу љекара, неће преживјети, па су се "припремили" за такав случај. Рачуни су издати 13.10.2018. године. Осим тога, трошкови набавке одјеће жалости досуђују се узимајући у обзир уобичајене мјесне прилике и просјечне трошкове за куповину такве одјеће, па и без обзира да ли тужиоци уопште прилажу рачуне о куповини такве одјеће.

Није од утицаја на правилност одлуке навод у жалби да је трошкове сахране сносио Тихомир Радовановић, брат тужиоца Милимира Радовановића, па да тако тужилац није активно ни легитимисан у односу на овај дио тужбеног захтјева. Нетачан је навод у жалби да се тужилац Милимир Радовановић, отац настрадалог, изјаснио да он није сносио трошкове сахране. Он се само изјаснио да је у тренутку синовљеве смрти био у Подгорици, па да су други плаћали његове рачуне, као и његов брат Тихомир, али да је он то све платио, односно да је управо он сносио све те трошкове (записник о главном рочишту од 02.03.2021. године).

Правилно је првостепени суд признао у трошкове сахране и трошкове коришћења градске капеле у износу од 400,00 КМ. Трошкове за јело и пиће учесницима погребња, уобичајени су у мјесту сахране покојника. То је општепозната чињеница, па спадају у уобичајене трошкове сахране у смислу чл. 193. ст. 1 ЗОО којим је прописано да ко проузрокује нечију смрт дужан је накнадити уобичајене трошкове његове сахране.

Но, како је основан жалбени навод о подијељеној одговорности то је и износ материјалне штете досуђен побијаном пресудом снижен за 20% колики је допринос тужиоца настанку штете.

То што првостепени суд, није дао посебно образложење у погледу ових износа који у својој свеукупности чине трошкове сахране, није од утицаја на правилност одлуке. Првостепени суд је дао образложење да тужиоци имају право на материјалну штету која се огледа у трошковима сахране као цјелине која се састоји од више различитих трошкова. Материјалне трошкове везане за сахрану првостепени суд је утврдио увидом у приложене рачуне. Према томе, неосновано се у жалби наводи да првостепени суд није цијенио проведене доказе на начин прописан одредбом чл. 8. ЗПП-а, те није повриједио ни одредбу чл. 191. ст. 4. истог закона, а која је била од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Основано је првостепени суд досудио и износ од 4.000,00 КМ тужиоцима по основу уговореног осигурања по наведеној полиси којом је био осигуран путник (што је био настрадали) у возилу "Рено Меган", регистарских ознака Т86-К-121, које је било осигурано код туженог по полиси број 01282481607, у случају смрти путника. У наведеном уговору није уговорено да осигуравач неће бити одговоран ако је осигурани у вријеме настанка осигураног случаја био у алкохолисаном стању или под утицајем неке опојне дроге. Стога није од утицаја на правилност одлуке у односу на овај дио тужбеног захтјева, навод у жалби да је настрадали у вријеме погибије био позитиван на марихуану.

По мишљењу овога суда, основано је у жалби указано да је првостепени суд неосновано досудио тужиоцима трошкове одржавања гробног мјеста у износу од 5.000,00 КМ. Тужиоци у тужби и током поступка нијесу навели на што се односе захтијевани трошкови одржавања гробног мјеста у износу од 5.000,00 КМ. Прије свега, ваља указати да се овдје не ради о гробном мјесту. Гробно мјесто представља површину земљишта одређеног за сахрану умрлог лица (чл. 4. ст. 1. тач. б) Закона о гробљима и погребној дјелатности – "Службени гласник Републике Српске", број 31/13 и 6/14), него о гробу са надгробним спомеником. Трошкови одржавања гроба, нису уобичајени трошкови сахране и за ове издатке није предвиђена накнада у смислу чл. 193. ст. 1. ЗОО. Ова одредба има у виду издатке настале приликом сахране, што укључује и подизање надгробног споменика. Међутим, не прописује будућу штету након сахране. Осим тога, према налазу и мишљењу вјештака грађевинске струке и фотографијама надгробног споменика који су тужиоци подигли настрадалом сроднику види се да се ради о гранитном споменику и гранитној гробној плочи, подигнутим у градском гробљу у Билећи. Тужиоци нијесу доказивали на шта би се односио захтијевани износ од 5.000,00 КМ за одржавање таквог споменика. Уосталом, као што је речено, тужиоци нијесу ни захтијевали трошкове одржавања гроба, односно надгробног споменика, него гробног мјеста. Одржавање гробља, као комуналног објекта, у надлежности је субјеката из чл. 8. Закона о гробљима и погребној дјелатности. Тужиоци нијесу доказивали да имају издатке за плаћање одржавања гробног мјеста, јер се и не ради о гробном мјесту, него о гробу са надгробним спомеником.

Одлука о трошковима цијелог поступка донесена је у складу са одредбом чл. 397. ст. 2. ЗПП-а, јер је одлука првостепеног суда преиначена.

У смислу чл. 386. ЗПП-а основни критериј за одлуку о трошковима парничног поступка јесте исход поступка, па се трошкови парничног поступка утврђују према успјеху странака у поступку, а узимају се у обзир само они трошкови који су били неопходни ради вођења парнице.

Првостепеном пресудом тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 19.480,00 КМ.

Неоснован је и навод у жалби да је првостепени суд погрешно признао тужиоцима трошкове састава опомене пред тужбу у износу од 60,00 КМ, с обзиром на чињеницу да тужиоци, прије подношења тужбе подносе осигуравачу одштетни захтјев (сједиште осигуравача је у Федерацији БиХ), а како је то прописано чл. 12. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају Федерације БиХ ("Службене новине ФБиХ", број 57/20). Такође је неоснован и навод у жалби да трошкови на име подношења тужбе и заступања на рочиштима за главну расправу нијесу у складу са тарифним бројем 2., у вези са тарифним бројем 10. Тарифе о накнадама и награди трошкова за рад адвоката ("Службени гласник Републике Српске", број 68/05 – у даљем тексту: АТ). Накнада за вријеме у побијаној пресуди одређена је у укупном износу од 960,00 КМ, а трошкови заступања на рочиштима одређени су према вриједности предмета спора, па није дошло до "двоструког намирења", како се наводи у жалби.

Према томе, првостепени суд је правилно обрачунао трошкове у складу са АТ, па је овај суд досудио трошкове тужиоцима умањене за износ од 27% у односу на износ досуђен првостепеном пресудом, за колико су тужиоци мање успјели у парници, по овој другостепеној пресуди (то је износ од 5.259,60 КМ), па трошкови износе 14.221,60 КМ.

Парнични трошкови тужилаца за састав одговор на жалбу по пуномоћнику-адвокату, по оцјени овог суда, нијесу били и потребни ради вођења парнице (према одредби чл. 214. ст. 1. ЗПП-а одговор на жалбу није обавезно поднијети). Захтјев за накнаду тих трошкова зато је и одбијен, као неоснован, сходно одредби чл. 387. ст. 1. ЗПП-а.

У складу са изложеним одлучено је као у изреци, на основу овлашћења из одредбе чл. 224. ст. 1. тач. 5. ЗПП-а.

Тајноста преписа овјерава - потврђује
ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
 Весна Ивковић с.р.

овлашћени радник суда:
 [Signature]

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second line of faint, illegible text.

Third line of faint, illegible text, appearing to be a main body paragraph.

Fourth line of faint, illegible text.

Fifth line of faint, illegible text.

Sixth line of faint, illegible text.

Handwritten text or signature in the bottom left corner.

